

СИЛАБУС навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	193 Геодезія та землеустрій Освітньо-професійна програма Геодезія та землеустрій
Курс, семестр	Курс 3 Семестр 2
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., семінарських занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Макаренко Петро д.е.н., професор каб. 475 (навчальний корпус № 4) e-mail Petro.Makarenko@pdau.edu.ua, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/makarenko-petro-mykolaevych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Вища математика», «Право» (за фаховим спрямуванням)
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою
Компетентності	Загальні: ЗК3. Здатність планувати та управляти часом. ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні Спеціальні (фахові): ФК2. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природних, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою. ФК8. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням умов професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.
Програмні результати навчання	РН2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп. РН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію. РН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою. РН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності..
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Здатність логічно та системно мислити, презентувати власні креативні ідеї, уміння обробляти економічну інформацію, виокремлювати головне, самонавчатись і саморозвиватись	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Сформувати у здобувачів вищої освіти сучасне економічне мислення і систему спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку системи показників, що їх характеризують.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	

Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва	
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства	
Тема 3. Персонал підприємства та його продуктивність і мотивація праці	
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства	
Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства	
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності	
– словесні методи: лекція, розповідь, пояснення;	
– наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;	
– практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату, доповіді).	
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності	
– методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду.	
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання	
– інтерактивні методи навчання: дискусії, диспути, дебати; розроблення презентацій;	
– комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання.	
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:	
– методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь;	
– методи письмового контролю: контрольна робота; самостійна робота.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перекладання	Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал
- щодо академічної доброчесності	Письмові роботи можуть бути перевірені на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час виконання завдань, тестування заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproporyadok22.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки (Порядок оскарження результатів контрольних заходів у ПДАУ викладений у розділі 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті) https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	

1. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська Економіка підприємства: навчальний посібник Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Економіка підприємства [Текст]: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 768 с.
4. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко О.М., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навчальний посібник Херсонський національний технічний університет (ХНТУ), 2024. 436 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2-е вид.. 2019. 304 с.
6. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов.. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
8. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
9. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Л.С. Шевченко, О.С. Марченко, О.А. Гриценко та ін.]; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 212 с.
10. Болтянська Л.О. Економіка підприємства: Курс лекцій Мелітополь: Люкс, 2020. 164 с.

Допоміжні

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підруч. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
3. Яковлев А.І., Ларка Л.С. Економіка підприємства: магістерський курс. навч. посібник. Харків, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. 2018. 515 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35864> .
4. Ляшенко А.Х., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О. Оцінка вартості підприємства: навчальний посібник Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 180 с. URL: https://drive.google.com/open?id=172hn98ohMr_0aMxSDYN9XGzWeTyiL8k7
5. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с. URL: https://drive.google.com/open?id=1O9MqpU9zLP7t9z_Qq8lsRwTQ0hUyHsRx
6. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
8. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1OGJ7-yPW5TV2cAAZDK6brspZaaOU9ytIT/view>
9. Храмов В.О., Ботрук А.П. основи управління персоналом: навч. метод. посібн. К.: МАУП, 2011. 109 с.
10. Фролов В.П. Адаптація системи мотивації праці до умов ринку. Фінанси України. № 5. 2011. С. 10.
11. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві. О.А. Аврамчук, О.Д. Балан, В.В., Вітвіцький, Ю.Я. Лузан, В.В. Павленко, О.В. Шкільов. К.: Центр «Агропромпраця». 2009. 464 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>.
13. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства

Фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: www.rada.gov.ua. 15.Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17. 16.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13. 17.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00 18.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: www.rada.gov.ua. 19. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств” № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002). URL: http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm.	
Реквізити затвердження	Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Шкала і критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

– *усне опитування* (0-6 бала). *0 балів* – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді невірні та не відображають визначені результати навчання; *3 бали* – здобувач вищої освіти в цілому орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповіді поверхові та містять багато помилок або неточностей; *4 бали* – здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, відповіді містять певні помилки та неточності та частково відображають визначені результати навчання; *5 балів* відповіді правильні, обґрунтовані, здобувач вищої освіти добре володіє матеріалом, який розглядається. *6 балів* – відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначені результати навчання;

– *виконання вправ на практичних заняттях* – завдання на практичному занятті розраховані на групове виконання та письмові індивідуальні висновки (розв'язок задач та формулювання на основі аналізу фінансової звітності висновків щодо виявлення тенденцій зміни економічних показників роботи сільськогосподарських підприємств (0 – 6 балів). *0 балів* – потрібне повторне виконання; *1 бал* – здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом, не в змозі викласти зміст основних показників і висновків, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *2 бали* – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *3 бали*: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання; *4 бали* – здобувач вищої освіти достатньо володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому окремі несуттєві неточності та помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання; *5 балів* – здобувач вищої освіти в повній мірі володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, але здобувач вищої освіти демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання; *6 балів* – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання;

– *розв'язування тестів* (0 – 3 бали) до однієї теми. Нараховується *0 балів* – понад 50% відповідей невірні; *1 бал* – вірні 51 – 75 % відповідей; *2 бали* вірні 76 – 90% відповідей; *3 бали* вірні 91 % і більше відповідей;

- *розв'язування задач самостійної роботи*. Передбачено по 2 задачі до 5 тем. За кожен розв'язану задачу; *0 балів* – задача не розв'язана або розв'язана невірно; *1 бал* – задача розв'язана повністю та має вірний результат розв'язку. Здобувач вищої освіти допускається до здачі заліку за умов результатів навчання (виконання вправ, опитування, розв'язування самостійних задач і тестів) не менше 59 балів.